

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 59498-1/VS-2020

Praha 23. dubna 2020
Počet listů: 6

Rozeslat dle rozdělovníku

INFORMACE č. 9/2020

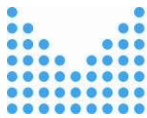
K některým otázkám na úseku matrik souvisejícím s nouzovým stavem

Usnesením vlády České republiky č. 194 ze dne 12. 3. 2020, byl na základě čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2 způsobujícím onemocnění COVID-19, vyhlášen nouzový stav na dobu od 14.00 hodin dne 12. března 2020 na dobu 30 dnů. Nouzový stav byl dále prodloužen na základě souhlasu Poslanecké sněmovny uděleného jejím usnesením ze dne 7. 4. 2020 č. 1012 do 30. 4. 2020.

V návaznosti na usnesení vlády č. 194 z 12. 3. 2020 vláda usnesením č. 215 ze dne 15. 3. 2020 rozhodla o přijetí krizového opatření ve smyslu § 5 písm. c) a § 6 odst. 1 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. Tímto opatřením zakázala s účinností od 16. 3. 2020 od 0:00 do 24. 3. 2020 do 6:00 volný pohyb osob na území České republiky. Z tohoto zákazu stanovila určité taxativní výjimky výslovně zmíněné v dotčeném usnesení. Následné zákazy volného pohybu osob byly stanovovány mimořádnými opatřeními Ministerstva zdravotnictví vydávanými podle § 69 odst. 1 písm. i) a odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.¹ V žádném

---

¹ Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 6. 4. 2020 č. j.: MZDR 15190/2020-4/MIN/KAN.
Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 30. března 2020 č. j.: MZDR 12745/2020-4/MIN/KAN.
Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 23. března 2020 č. j.: MZDR 12745/2020-1/MIN/KAN.

z těchto mimořádných opatření nebyla stanovena výjimka ze zákazu volného pohybu osob pro uzavírání manželství. Jedinou výjimkou v tomto směru byla možnost uzavření manželství v případě ohrožení života jednoho ze snoubenců, neboť tuto situaci bylo možno podřadit pod neodkladnou úřední záležitost, manželství neuzavíraná v tomto režimu nejsou neodkladnou úřední záležitostí. Sňatečné obřady je opět možno konat od 20. 4. 2020², byť v omezeném rozsahu.

S ohledem na nemožnost konání standardních sňatečných obřadů od 16. 3. do 19. 4. 2020 je nutno řešit mj. následující okruhy problémů:

1. K posuzování platnosti dokladů předkládaných v souvislosti s uzavřením manželství nebo vstupem do registrovaného partnerství

a) Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství/vstupu do registrovaného partnerství

Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o matrikách“) a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), **neupravují žádné výjimky odůvodňující prodloužení stanovené lhůty**, které by bylo možné vztáhnout na úkony učiněné v době trvání omezení volného pohybu osob. Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo ke vstupu do registrovaného partnerství (dále jen „vysvědčení o právní způsobilosti“) nesmí být k datu uzavření manželství nebo ke vstupu do registrovaného partnerství (dále jen „partnerství“) starší 6 měsíců (§ 35 odst. 4 zákona o matrikách).

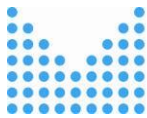
S ohledem na aktuální situaci, kdy vycestování do zahraničí je obtížné a fungování zastupitelských úřadů i cizozemských orgánů veřejné moci je často velmi omezené, může být obstarání nového vysvědčení o právní způsobilosti obtížné. V takovém případě je možno využít možnosti prominout předložení vysvědčení o právní způsobilosti podle § 664 odst. 2 občanského zákoníku.

b) rodný list a úmrtní list zemřelého manžela/partnera

Jde-li o rodný list nebo úmrtní list, který nemá omezenou platnost (typicky všechny české rodné a úmrtní listy), není nutno jej při odložení termínu svatby znovu dokládat. V případě osob zavedených v informačním systému evidence obyvatel

---

² Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 15. dubna 2020 č. j.: MZDR 16195/2020-1/MIN/KAN.

navíc budou tyto údaje primárně ověřovány právě z tohoto informačního systému a rodný a úmrtní list tak obvykle nebude vyžadován.³

Jde-li o rodný nebo úmrtní list s omezenou platností (např. některé belgické nebo chilské), a tento doklad byl platný při přijetí „žádosti“⁴ o uzavření manželství, není nutno jej předkládat matričnímu úřadu znovu. Samozřejmě, že pokud by se měl sňatečný obřad uskutečnit až s velkým časovým odstupem od původně plánovaného termínu a matriční úřad by již původně předloženými doklady nedisponoval (z důvodu skartace nebo vrácení dokladu snoubencům), bylo by nutno vyžádat si od snoubenců doklady nové.

c) doklad o státním občanství

Vzhledem k tomu, že dokladem o státním občanství je prakticky vždy doklad totožnosti, není nutno řešit platnost dokladu o státním občanství, když při uzavírání manželství je nutno předložit v zásadě vždy platný doklad totožnosti. V této souvislosti je však třeba upozornit na stanovisko Ministerstva vnitra k prokazování totožnosti v době nouzového stavu (dostupné na <https://www.mvcr.cz/clanek/stanovisko-ministerstva-vnitra-k-posuzovani-prokazovani-totoznosti-obcanskym-prukazem-cestovnim-pasem-a-ridickym-prukazem.aspx>).

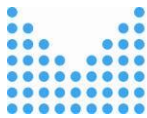
d) potvrzení o osobním stavu

V daném případě závisí na tom, zda je v potvrzení o osobním stavu uvedena jeho platnost (závisí na státě vydání). Pokud má potvrzení omezenou platnost a bylo platné v původně stanoveném termínu pro uzavření manželství, pak lze při skončení jeho platnosti před novým termínem sňatku postupovat obdobně, jako v případě vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství [viz část 1. písm. a) této informace], tedy jsou-li pro to důvody, předložení dokladu prominout na základě § 664 odst. 2 občanského zákoníku.

Nemá-li potvrzení uvedenou platnost, mělo by s ním být zacházeno analogicky jako s vysvědčením o právní způsobilosti k uzavření manželství, a tedy je považovat za aktuální po dobu maximálně 6 měsíců od jeho vydání. V případě, že bylo potvrzení vydáno před dobou delší než 6 měsíců od nově stanoveného data svatby, je, jsou-li k tomu dány důvody, možno opět využít možnosti prominutí předložení aktuálního potvrzení podle § 664 odst. 2 občanského zákoníku.

³ Na základě § 81a zákona o matrikách.

⁴ Není zde myšlena žádost ve formálním smyslu podle § 45 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ale o projevení vůle snoubenců vstoupit do manželství začínající tím, že je příslušnému matričnímu úřadu předložen dotazník k uzavření a další zákonem požadované doklady.

e) pravomocný rozsudek o rozvodu manželství rozvedeného cizince nebo pravomocné rozhodnutí o zrušení partnerství, jde-li o cizince, který žil v partnerství

Rozsudek o rozvodu manželství nebo rozsudek o zrušení partnerství není nutno předkládat znovu. Opět s výjimkou případů, kdy bude nový termín uzavření manželství až s delším časovým odstupem od původního a původně předložené doklady již byly vráceny nebo skartovány.

f) doklad o oprávněnosti k pobytu cizince na území ČR

Je nutno doložit aktuální.

g) osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky k uzavření manželství

Podle ustanovení § 666 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, nesmí od data vydání osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky k uzavření církevního sňatku (dále jen „osvědčení“) v době uzavírání manželství uplynout více než šest měsíců. Orgán církve není správním orgánem oprávněným k prominutí předložení tohoto dokladu ani k jakémukoli prodlužování platnosti tohoto dokladu. Neplatnost osvědčení zakládá neplatnost manželství, resp. manželství nevznikne.⁵ V případě propadlého osvědčení tedy bude nutno vydat osvědčení nové. Vydání osvědčení není zpoplatněno.

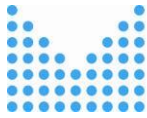
2. Správní poplatky – zrušené svatby

A. Poplatek za povolení uzavřít manželství na jiném vhodném místě nebo v jinou vhodnou dobu

Poplatek za povolení uzavřít manželství na jiném vhodném místě podle § 12 zákona o matrikách je vybírán na základě položky č. 12 písm. c) zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správních poplatcích“). Podle této položky se **poplatek vybírá za udělení povolení** uzavřít manželství na jiném vhodném místě nebo v jinou vhodnou dobu, nikoli přímo za uzavření manželství. Pokud nedojde k uzavření manželství z vůle snoubenců, není žádný právní důvod jim uhrazený poplatek vracet. Věcně jiná je ovšem situace, kdy k uzavření manželství nedošlo z důvodu, že manželství nebylo možno uzavírat kvůli epidemiologickým opatřením stanoveným státem.

---

⁵ Viz § 677 odst. 2 občanského zákoníku.

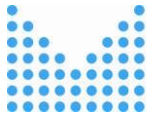

Zákon o správních poplatcích nepočítá s možností správní poplatek vrátit v případě, že k uzavření manželství nedošlo, a to ani v případech, kdy k jeho uzavření nedošlo z důvodů na straně státu, neboť na tuto situaci nedopadá žádná z podmínek pro vrácení poplatku stanovená v § 7 zákona o správních poplatcích. Jak již bylo uvedeno výše, poplatek je totiž v daném případě vybírán nikoli za uzavření manželství, ale za povolení uzavřít manželství na jiném vhodném místě.

Podle platné právní úpravy není dán žádný zákonný důvod pro zrušení povolení, neboť toto povolení není ani nezákonné ve smyslu § 94 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád (dále jen „správní řád“), ani nejsou splněny podmínky pro obnovu řízení podle § 100 správního řádu. Ani zákon o matrikách, občanský zákoník a zákon o správních poplatcích se zrušením povolení v popisovaném případě nepočítají.

Pro řešení těchto případů navrhuje následující postup:

- a) V případě, že **snoubenci mají i po skončení mimořádných opatření zájem uzavřít manželství na jiném vhodném místě nebo v jinou vhodnou dobu**, doporučujeme postupovat přiměřeně podle § 101 písm. c) správního řádu a vydat nové povolení, kterým se nahradí povolení původní. Vzhledem k tomu, že nepůjde o zcela nové povolení, ale o povolení nahrazující povolení původní, které z důvodu překážek na straně státu nebylo možno realizovat, **nebude se vybírat nový poplatek** (poplatek již byl uhrazen za původní, nerealizovatelné, povolení). Mimořádná opatření ministerstva zdravotnictví o zákazu volného pohybu osob na území ČR lze nepochybně považovat za vážné důvody, na jejichž základě bude stanovena nová doba konání obřadu nebo nové místo konání.
- b) V případě, že **snoubenci nemají po skončení mimořádných opatření zájem uzavřít manželství na jiném vhodném místě nebo v jinou vhodnou dobu**, ať již proto, že využijí standardní doby nebo času, nebo proto, že uzavřít manželství nadále nehodlají, není žádný zákonný důvod jim uhrazený správní poplatek za vydání povolení vracet. Rozhodnutí snoubenců nakonec možnosti uzavřít manželství na jiném vhodném místě nevyužijí je jejich rozhodnutím. Důsledkem tohoto rozhodnutí je, že jim **propadne poplatek** za vydané povolení k uzavření manželství na jiném vhodném místě nebo v jinou vhodnou dobu (jak již bylo uvedeno shora, poplatek je hrazen za vydání povolení, nikoli za uskutečnění obřadu).

B. Poplatky za uzavření manželství osobami, které na území ČR nemají povolený trvalý pobyt

Jde o poplatky hrazené podle položky 12 písm. a) a b) zákona o správních poplatcích. Tyto poplatky jsou hrazeny až za uzavření manželství. Pokud svatba nebyla realizována, ale správní poplatek již byl uhrazen, matriční úřad jej snoubencům vrátí, a to s odkazem na § 7 odst. 1 písm. a) zákona o správních poplatcích, neboť úkon nebyl proveden. V daném případě není zpoplatněna žádost o uzavření manželství, ale až samotné uzavření manželství.

Žádáme, aby s obsahem shora uvedeného byly seznámeny všechny matriční úřady v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy, Plzně a Magistrátu hl. m. Prahy

Děkujeme za spolupráci.

JUDr. Václav Henych
ředitel odboru